

Skötselplan för naturreservatet Braås park i Växjö kommun

A Allmän beskrivning

1	Data	ha
	Parken	7,5
	Åsskogen	10,5
	Åker och hage	6,5
	Våtmarken	18,5
	Braåsnässkogen	35,0
	Övriga skogsmarken	37,0
	Total areal	115

Reservatet är beläget ca 2 km sydväst om Braås samhälle längs sjön Örkens strand.

2 Syfte

Vården och förvaltningen av reservatet syftar till att bevara och utveckla de natur- och kulturmiljövärden som är knutna till den äldre herrgårdsmiljön. Stora värden finns i anslutning till trädmiljöer främst äldre lövträd som alléträd och gamla hagmarksekar i parken. Syftet är också att skapa mer lövskog genom att avverka den granskog som vandrat in efter det att parkskötseln avtagit. Områdets kulturhistoriska sammanhang av byggnader och minnesmärken ska vårdas och bevaras. Allmänhetens tillgänglighet ska främjas.

(1) Inom parken är målet att bevara:

- en kontinuerlig förekomst av grova lövträd med den artsammansättning och höga arttäthet som kännetecknar sådana områden, samtidigt som området är attraktivt och tillgängligt

(2) På rullstensåsen är målet att bevara:

- den geologiska bildningens ursprunglighet samt behålla en gles skog av tall och lövträd som tillåter genomsikt

(3) Inom odlingslandskapet är målet att bevara:

- öppna miljöer med åker och välhävdad gräsmark samt den artsammansättning och artrikedom som är bunden till dessa miljöer

(4) Inom våtmarksområdena är målet att bevara:

- den hydrologiska status samt utveckla de naturvärden som är knutna till vattenpåverkade miljöer

Ingår i kommunledningskontoret!

2000-11-07

(5) Inom Braåsnässkogen är målet att bevara och utveckla:

- området mot en artrik blandskog med gammal ek, tall och övrigt löv med god tillgång på död ved som gynnar växt- och djurarter knutna till blandskogar, grova träd och död ved

(6) Inom den övriga skogen är målet att bevara och utveckla:

- området mot en artrik lövblandskog med inslag av grov tall och att gynna växt- och djurarter knutna till lövskog med grova träd och död ved

Inom hela området är målet att bevara och vårda:

- kultur- och minnesmärken samt områdets skönhets- och rekreationsvärden för friluftslivet

3 Natur

Braås park är i den centrala delen ett herrgårdslandskap som innehåller omväxlande natur med en rad spår från kulturhistoriska utgångspunkter. Området präglas starkt av den välbevarade rullstensåsen, Braåsen som går centralt genom reservatet. Främst i anslutning till grova lövträd finns en rad arter som är rödlistade eller ovanliga. Detta gäller olika organismgrupper som lavar, svampar, kärlväxter och vedlevande insekter. Skyddsvärdena är främst knutna till lövskogsmiljöer med lång trädkontinuitet. Området är botaniskt och zoologiskt värdefullt med en unik lavflora, värdefullt insektsliv samt ett rikt fågelliv. Reservatet är mycket viktigt för bevarandet av den biologiska mångfalden och utgör livsmiljö för skyddsvärda arter samtidigt som det är betydelsefullt för det rörliga friluftslivet.

Mer att läsa om natur och kulturhistoria för området finns i reservatsbeslutet under rubriken "Beskrivning av området".

4 Tillgänglighet

Braås park tillhör av tradition ett av de viktigaste utflyktsmålen för de boende i Braås samhälle. Tillgängligheten via cykelvägen på gamla järnvägsbanken till Böksholm är utmärkt. Det finns flera attraktiva stigar i området för att nå flera av områdets många sevärdheter. Vid Sandvik finns även en liten vacker badplats. I anslutning till väg 902 mot Böksholm anordnas en enkel parkeringsplats. Från den markerade vandringsstigen får man en god bild av landskapet med dess natur och kultur samt byggnader kring åsen.

2000-11-07

5 Inventeringar

Förteckning över rödlistade organismer främst knutna till gamla träd i Braås park 1997-2000. Jonas Hedin och Andreas Malmqvist april 2000

Braås park utanför Braås samhälle i Växjö kommun hyser ett stort antal rödlistade arter knutna till gamla träd. Lövträd som ek, lönn, alm, ask och bok är de viktigaste trädslagen för dessa rödlistade och sällsynta arter men ett fåtal fynd är också gjorda på barrträd. Nedanstående sammanställning grundar sig mycket på de inventeringar som gjorts i samband med forskningsprojektet, SUFOR vid Lunds Universitet och SLU i Alnarp (uthålligt skogsbruk i södra Sverige), som försöker ge svar på hur ett framtida uthålligt skogsbruk ska utformas.

Skalbaggarna är främst inventerade av Jonas Hedin. Rikard Andersson, Höör har stått för huvuddelen av artbestämningen. Bland skalbaggarna finns i skrivande stund fortfarande mycket material som väntar på bestämning.

Till skillnad från skalbaggarna, där troligtvis mycket ännu finns att upptäcka, är lavarna relativt noggrant inventerade. De har inventerats av Svante Hultengren och Andreas Malmqvist. Ingen egentlig svampinventering har ännu genomförts i området men ett flertal intressanta arter har ändå hittats och de listas nedan.

De hotkategorier (1-4) som används är de som gäller i skrivande stund, april 2000, och rödlistorna har således några år på nacken. En ny rödlista kommer att publiceras i maj 2000.

Skalbaggar	Hotkategori	Substrat
<i>Abdera affinis</i>	(4)	Fönsterfälla vid björk
<i>Ampedus hjorti</i> ekhögstubbe	(4)	Fragment från mulm i
<i>Cryptophagus confusus</i>	(4)	Fönsterfälla vid ek
<i>Prionychus ater</i>	(4)	Fragment från mulm i grov ek
<i>Pseudocistela ceramboides</i>	(4)	Fönsterfälla vid ek

Samtliga fynd är gjorda i parken runt gården där fönsterfällor satts upp vid döda ekar och björkar. Ett par av fynden är gjorda efter sållning i mulm, trämjöl, i gamla ekar. Dessutom hittades de två sällsynta men ej för tillfället rödlistade arterna *Ostoma ferrugineum* och *Cardiophorus ruficollis* i ek respektive björk.

2000-11-07

Lavar	Hotkategori	Substrat
<i>Arthonia cinereopruinosa</i>	(1)	Ek
<i>Bacidia biatorina</i>	(3)	Ek
<i>Bacidia rosella</i>	(2)	Bok
<i>Biatorella monasteriensis</i>	(4)	Lönn, alm
<i>Chaenotheca chlorella</i>	(4)	Lönn, gran, ek
<i>Cyphelium tigillare</i>	(4)	Tall
<i>Opegrapha viridis</i>	(4)	Bok
<i>Phaeophyscia endopoenicea</i>	(4)	Bok, alm
<i>Ramalina calicaris</i>	(2)	Lönn
<i>Schismatomma pericleum</i>	(2)	Ek
<i>Sclerophora amabilis</i>	(2)	Bok, ek, alm, lönn, ask
<i>Sclerophora peronella</i>	(4)	Lönn, alm
<i>Usnea florida</i>	(2)	Ek

Huvuddelen av fynden är gjorda på de gamla ädellövträden i gården omedelbara närhet men enstaka fynd finns även i gran- och tallbestånden i nordost. Runt gården är det framför allt på ekarna på åsen, på träden i de gamla alléerna och på de grova, öppet stående solitärträden som de flesta fynden gjorts. I området finns också mycket gott om Lunglav *Lobaria pulmonaria*, en art som indikerar mycket höga naturvärden. Ett flertal intressanta arter som skinnlav *Leptogium saturninum* och lunglav är även funna på asp, ett trädslag som i södra Sverige har en mycket tillbakaträngd och utarmad flora och fauna.

Svampar	Hotkategori	Substrat
<i>Korallticka</i>	(4)	Ek
<i>Blekticka</i>	(4)	Ek
<i>Oxtungsvamp</i>	(4)	Ek
<i>Grentaggsvamp</i>	(4)	Lönn

Dessutom har rutskin, västlig rostticka, mm hittats i området.

Kärlväxter Kerstin Pettersson april 2000

Smalbladig lungört	(2)
Spindelört	(4)

2000-11-07

B DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARKEN

1. Generella riktlinjer och åtgärder

Äldre bestånd sköts genom naturvårdsinriktad gallring för att gynna utvecklingen av grova lövträd och tallar. Död ved lämnas huvudsakligen kvar, stående eller liggande. Vissa bestånd lämnas till fri utveckling. Ringbarkning av enstaka träd kan komma att tillämpas för att snabbt öka mängden död ved som nu är en bristvara.

I yngre bestånd utförs naturvårdsröjningar och gallringar för att styra trädslagssammansättningen mot lövdominans och för att snabbare uppnå ett stadium med grova träd.

Gran avvecklas successivt i större delen av området och kommande självföryngring styrs mot lövskog. Enstaka grova granar och mindre grupper av gran kan vara kvar.

Mångfalden i trädslagssammansättningen gynnas. Tyngdpunkten läggs på ek.

Äldre tallar sparas företrädesvis på åsen, sjökanterna och Braåsnäs.

Stående och fallna döda träd lämnas. Träd som kan falla över vägar, stigar eller kan innebära risker för besökare får fällas men ska då lämnas kvar.

Föryngring ska huvudsakligen ske genom självföryngring. Alléer planteras vid behov.

Alléer ska vårdas och efter hand kompletteras med nyplantering. Gamla döende eller döda träd ska lämnas kvar på platsen eller placeras på annat ställe inom reservatet som sk faunadepåer.

Stora lövträd som står i kanterna mot öppen mark eller vägar ska på ett försiktigt sätt frihuggas för att gynna trädlevande djur och växter som gynnas av ljus och värme.

Kulturrehistoriska spår röjs fram och vårdas på ett varsamt sätt med hänsyn till naturvärden.

2. Beskrivning av delområden samt föreskrifter för skötseln av dessa

Hela området är indelat i skötselområden, som redovisas och betecknas i denna beskrivning och på kartan sid 18. Numreringen på kartan omfattar olika skötselområden, 1-6 efter naturtyper. Dessa är sedan uppdelade i delområden, a-j.

Område 1

Parken

7,4 ha

Beskrivning: Parkliknande miljö med alléer av björk och lönn samt grova hagmarksekar. Omfattande avverkning av gran har nyligen genomförts. Ekarna är olikåldriga och de äldsta träden är troligen 200 år eller äldre. Föryngringen av ek är mycket god och unga ekar med välutvecklade kronor finns som lämpliga kandidater för framtida evighetsekar. I den södra delen av beståndet finns en vacker äng med gullvivor, norr om den s k Tegnér's allé. Här finns också ett aspbestånd med ca 30-åriga aspar. Den centrala delen av åsen ingår även i parkmiljön. Förutom grova ekar finns också en del grova björkar på åsryggen, särskilt i luckorna. Fältskiktet är väl utvecklat och består på åsryggen främst av gräs och andra örter medan ris förekommer mer i skuggiga partier särskilt på den lite skuggiga västslutningen.

Flera rödlistade och sällsynta växtarter finns utmed åsen och bland kärlväxter kan nämnas bl a backvicker *Vicia cassubica*, vippärt *Lathyrus niger*, smalbladig lungört *Pulmonaria angustifolia* och backskafting *Brachypodium pinnatum*. Förutom en intressant kärlväxtflora finns också flera sällsynta lavar med arter som grynig lundlav *Bacidia biatorina*, lunglav *Lobaria pulmonaria* och sydlig blekspik *Sclerophora amabilis*. Nästan alla sällsynta lavar är funna på ek.

Ett stort antal intressanta arter av vedlevande skalbaggar, lavar och svampar finns i parkområdet. Flera hålträdslevande skalbaggsarter har påträffats, bl a hänsynskrävande arter som *Ampedus hjorti*, kolsvarta kamklobagge *Prionychus ater*, orangevingade kamklobaggen *Pseudocistela ceramboides*, och den ovanliga mörkbaggen *Ostoma ferrugineum*. Samtliga dessa arter är funna i ek. På en högstubbe av björk har den ovanliga vedknäpparen *Cardiophorus ruficollis* och den hänsynskrävande albrunbaggen *Abdera affinis* påträffats.

Bland de ovanliga lavarna märks god förekomst av lunglav *Lobaria pulmonaria* på alléträden och på en ek även skrovellav *Lobaria scrobiculata* liksom den sårbara blomskägglaven *Usnea florida*. Bland vedlevande svampar har de hänsynskrävande arterna korallticken *Grifola frondosa*, oxtungsvamp *Fistulina hepatica*, blekticken *Pachykytospora tuberculosa*, trådticken *Climacocystis borealis* samt den ovanliga västliga rostticken *Phellinus ferreus* påträffats.

Mål: Målet är att återupprätta en öppen parkliknande miljö och bevara och stärka de naturvärden som idag finns. Alléstrukturen i björkallén norrut mot sjön och i Tegnér's lönnallé ska vara väl synlig. Kontinuitet av grova hagmarksekar ska eftersträvas. Återväxt av ek och björk ska finnas i området. Död ved som bildas ska bli kvar i beståndet. Den fina gullviveängen norr om Tegnér's allé ska skötas och om möjligt utvidgas.

Bevara åsstrukturen med dess geologiska och biologiska värden. Det är viktigt att trädskiktet inte är alltför slutet utan att tillräcklig mängd ljus når den rika örtvegetationen. Grova tallar och ekar gynnas och lövinslaget på västslutningen ska öka.

Åtgärder: Framtida hagmarksekar och andra framtidsträd väljs ut och gynnas genom punktvis gallring. Återkommande allmän röjning av lövsly görs i hela parkområdet.

Årlig slåtter ska ske med skärande redskap på "Gullviveängen" under sensommar. Slåtter kan med fördel utökas i parken om resurser står till förfogande. Slaget hö bärgas. Trädalléerna bör efter hand kompletteras med nyplantering. Minnesmonument ska vårdas och framhållas.

Område 2 a

Åsen i norr

6,7 ha

Beskrivning: Åsens sträckning från Vareviken i norr till Parken i område 2 och Sandvik. På åsryggen dominerar främst tall med inslag av ek. Ekarna är ofta senvuxna av krattekstyp och det finns bitvis bra ekföryngring. Enstaka inväxta grova ekar har frihuggits för att inte dö i förtid. Här finns en rad intressanta kärlväxter som backsippa *Pulsatilla vulgaris*, kattfot *Antennaria dioica*, backvicker *Vicia cassubica*, vippärt *Lathyrus niger*, vätteros *Lathraea squamaria*, bergjohannesört *Hypericum montanum*, smalbladig lungört *Pulmonaria angustifolium* och det högvuxna gräset hässlebrodd *Milium effusum*. I området finns grynig lundlav *Bacidia biatorina* och lunglav *Lobaria pulmonaria*. Isälvsmaterial. En del av åsen utsattes för skogsbrand på 1950-talet.

Mål: Att bevara åsstrukturen med dess geologiska och biologiska värden. Ett ökat ljusinsläpp behövs för att bevara och stärka de biologiska värden som finns. Det är viktigt att trädskiktet inte är alltför slutet utan att tillräcklig mängd ljus når ner till den rika örtvegetationen. Grova tallar och gamla ekar gynnas och lövinslaget på västsluttningen ska öka. Inslaget av död ved är idag litet och bör öka.

Åtgärder: Rövning och gallring vid behov för att gynna löv och tall samt att ge ljus åt markfloran. Återväxt av löv ska tryggas.

Område 2 b

Åsen i söder

3,8 ha

Beskrivning: Beståndet med själva åsen består av en tallskärm samt enstaka lövträd. Nordvästra delen har talldominerad 80-årig barrskog med inslag av yngre ek i den nordöstra delen. Isälvsmaterial.

Mål: Tall- ekskog med gamla och grova ekar och tallar. God tillgång av död ved.

Åtgärder: Vid gallring gynnas löv för att skapa grova träd, främst ek. Vid rövning av underbeståndet gynnas ek.

2000-11-07

Område 3 a Åker med lövbryn och alléer 4,4 ha

Beskrivning: Åkermark samt alléer tillhörande den gamla parken. Detta är den del av reservatet som hyser det största antalet hotade arter knutna till gamla och grova lövträd. Området innehåller flera gamla alléer och grova ädellövträd som lönn, alm, ek och ask. Flera av träden i de gamla alléerna är i dag döda eller döende vilket påverkar den ursprungliga alléstrukturen. I sydöstra delen, strax öster om stora infarten, finns en gammal byggnadsgrund.

Flera sällsynta lavar växer på de grova ädellövträden i alléerna. Den mycket sällsynta rännformiga brosklaven *Ramalina calicaris* finns på ett flertal lönnar. Detta är en art som främst växer på grova grenar av öppet stående lönnar antingen som solitärer eller i alléer. På båda sidor om vägen upp mot gården finns mycket vällagda stenmurar. I bryn och längs vägar finns vackra blommande ros- och hagtornsbuskar som är värdefulla för ett stort antal insekter.

Mål: Ett öppet och välskött odlingslandskap med vackra alléer och grova lövträd.

Åtgärder: Åkerbruk eller bete. Alléstrukturen ska upprätthållas med nyplanteringar där träd saknas. Luckor i alléerna planteras i första hand med lönn. Döda eller fallna alléträd ska fraktas till särskild "faunadepå" inom reservatet. Vägrenar ska hävdas genom slätter med skärande redskap under sensommaren för att gynna flora och fauna.

Område 3 b Hagmarken 1,5 ha

Beskrivning: Denna del av åsen innehåller stor topografisk variation från åschrönet till den djupt liggande åsgropen. Här finns värdefulla ängsfragment med en markflora som innehåller ett stort antal hävdgynnade kärlväxtarter som är resultatet av långvarig hävd. Bland utmärkande växter finns spindelört *Thesium alpinum*, backsippa *Pulsatilla vulgaris*, slättergubbe *Arnica montana*, darrgräs *Briza media*, backstarr *Carex ericetorum*, knölsmörbomma *Ranunculus bulbosus*, grönvit nattviol *Platanthera chloranta*, svinrot *Scorzonera humilis*, ängsvädd *Succisa pratensis*, gullviva *Primula veris*, gråfingerört *Potentilla arenaria* m fl. På slänten av rullstensåsen växer enstaka hasselbuketter och i övrigt enstaka grova ädellövträd bl a ek och lönn tillsammans med en del grov björk samt yngre ask och asp. På en grov lönn växer den sällsynta rännformiga brosklaven *Ramalina calicaris*. Den sällsynta svampen guldkremla *Russula* ?? Nyhamlade askar finns. Sydöstra delen har tidigare varit åker.

Mål: Vålhävdad betesmark med långsiktigt gynnande av populationerna av hävdberoende arter i kärlväxtfloran (se ovan). Spridda grova lövträd.

Åtgärder: Bete med häst och/eller nötkreatur samt slyröjning vid behov. Vid röjningen av sly ska blommande buskar som hagtorn och nypon sparas. Ett antal grova träd sparas tillsammans med några äldre hasselbuketter. Hamling av yngre askar.

2000-11-07

Område 3 c Äng 0,6 ha

Beskrivning: Beståndet består av rester av tidigare odlingsmarker som tillhörde det sedan länge försvunna torpet Lilla Braås. Det består av ängsmark över själva åsen och mot industriområdet. Här finns fortfarande spår av en typisk torrängsvegetation som bäst gynnas med fortsatt beteshävd.

Mål: Öppen hagmark.

Åtgärder: Årligt bete. Rökning av buskar och mindre träd för att bibehålla öppen ängsmark med enstaka lövträd och bärande buskar.

Område 4 a Mosselaggen 6,5 ha

Beskrivning: Kantzon mellan åsen och Fjällebergsmossen. Det smala området utgörs av mosselagg med dominans av gran med inslag av tall och björk. Markförhållandena är fuktiga och starkt tuvade och därmed svårtillgängliga. Torv.

Mål: Mosselagg

Åtgärder: Inga

Område 4 b Tallmossen 2,6 ha

Beskrivning: Beståndet består av en tallmosse med 120-åriga tallar. Torv.

Mål: Området ska utvecklas fritt med gamla tallar och en hel del död ved.

Åtgärder: Inga.

Område 4 c Stora dammen 4,1 ha

Beskrivning: Den tidigare dammen, vars vatten nyttjades för att driva järnbruket, har vuxit igen till en lövsumpskog med främst björk, al och viden. Vattennivån har sänkts i takt med att fördämningen vid bruksplatsen successivt försvunnit. Det skulle vara positivt om fördämningen återskapades och det åter blev mer vatten i dammen. På detta sätt skulle skapas nya fuktiga miljöer och mer död ved skulle berika den biologiska mångfalden samtidigt som en vattenspegel gör området intressantare. Torv.

Mål: Lövsumpskog med stor andel död ved och öppet vatten.

Åtgärder: Dämning av vattennivån för att återskapa "Stora dammen". Detta kräver sannolikt prövning hos Miljödomstolen.

2000-11-07

Område 4 d

Åfåran

0,7 ha

Beskrivning: Längs den tidigare åfåran, som försåg järnbruket med vatten, har stora mängder lövträd växt upp i den näringsrika och fuktiga miljö som lämnades kvar. Det är främst björk och al som tagit marken i besittning. De äldsta träden är idag ca 60 år och en viss självgallring har skett med följderna att det är ganska gott om död ved. Detta bör ha gynnat den vedlevande insektsfaunan i området. Torv.

I området finns en vacker stenvalvsbro med järnkättingar tillverkade på bruket. Här finns också en fin allé längs den gamla vägbanken.

Mål: Höjd vattennivå i åfåran skulle förhöja värdena både estetiskt och biologiskt inom reservatet. Vid en eventuell höjning av vattenståndet ska de trädbestånd som finns idag inte avverkas utan stå kvar och sjålvdo. På detta sätt skapas en stor mängd död ved. Dagens björk- albestånd ska fortfarande finnas kvar men med tyngdpunkten utmed de gamla strandvallarna då vattennivån höjs.

Åtgärder: Restaurering av allén och röjning av sly på den gamla stenvalvsbron.

Område 4 e

Våtmarken mot Örken

1,4 ha

Beskrivning: Öppen starrbevuxen våtmark längs det tidigare utloppet från Drettingesjön och järnbruket. Torv.

Mål: Öppen våtmark

Åtgärder: Inga

Område 4 f

2,7 ha

Beskrivning: En fuktig gran- tallskog med stort inslag av al och björk med svagt utvecklat fältskikt. Här finns stor andel död ved särskilt av gran och björk. Beståndet är relativt tätt och mörkt samt bitvis mycket blött. Även en del asp förekommer. På veden av en granhögstubbe har kornig nållav *Chaenotheca chlorella* hittats, en hänsynskrävande art. Detta är en lavart som främst är beroende av blottad ved och förekommer även på ekved i andra delar av området. Inom beståndet är det också gott om vedlevande svampar som är viktiga nedbrytare. Torv.

Mål: Sumpskog som ska utvecklas fritt.

Åtgärder: Inga.

2000-11-07

Område 4 g

1,3 ha

Beskrivning: Sumpskog där gran och björk är de vanligaste trädslagen. En del aspar finns i de blöta partierna medan enstaka tallar förekommer på lite torrare ställen, främst i norra delen mot sjön. Det finns en relativt god tillgång på död ved av björk, gran och asp främst beroende på de blöta markförhållandena. Torv.

Mål: Målet är en självföryngrande sumpskog där barr och löv växer tillsammans. Den naturliga dynamik som bildas inom området ger upphov till god tillgång på död ved.

Åtgärder: Inga

Område 5 a

Braåsnäs

14,5 ha

Beskrivning: Beståndet består huvudsakligen av en ca 30-årig tallskog med viss inblandning av gran och björk. I strandzonen och ute på halvön i norr, finns enstaka äldre aspar och björkar. Halvön är mer orörd och har goda förutsättningar för stora naturvärden. Här finns dessutom enstaka äldre tallar. Mängden död ved är idag låg inom beståndet. I den nordvästra delen finns flerhundraåriga tallar vid strandkanten där enstaka senvuxna granar också förekommer. På en grov tallhögstubbe finns den hänsynskrävande laven ladlav *Cyphelium tigillare*. Talticka *Phellinus pini* finns även på enstaka grövre tallar. Området är lätt kuperat och stenigt.

Mål: På sikt gles tallskog med inslag av löv och äldre senvuxna granar. Äldre tallar i strandkanten lämnas som evighetsträd. Hög andel död ved av lågor och högstubbar. Ekinblandning ska eftersträvas i den södra och centrala delen av beståndet. Halvön i öster lämnas orörd.

Åtgärder: Återkommande gallringsinsatser och eventuellt röjning för att gynna löv och främja utvecklingen av riktigt grova tallar. Skogen får inte bli helt sluten eller ha för stort granuppslag.

Område 5 b

5,6 ha

Beskrivning: Tallskärm bestående av ca 80-åriga tallar med inslag av framför allt björk, gran och asp. Även en hel del ekföryngring finns i beståndet, särskilt i de mindre täta partierna. Det finns även enstaka något äldre ekar. Asp och björk i de fuktigare delarna bidrar med död ved. Fältskiktet består huvudsakligen av ris.

Mål: Gles och "luckig", grov tall- ekskog med inslag av övrigt löv, främst asp. Enstaka grova granar ska finnas kontinuerligt i beståndet. Andelen död ved ska hållas på en hög nivå både vad gäller högstubbar och lågor.

2000-11-07

Åtgärder: Gallring och röjningsinsatser för att bibehålla öppenhet och hålla tillbaka granen. Löv ska även i fortsättningen gynnas men området får inte bli tätt utan ska hållas glest och luckigt. Enstaka uppväxande granar ska sparas för att säkra tillgången på kommande grova granar i området.

Område 5 c

9,2 ha

Beskrivning: Ca 20-årig tallungskog med ett stort inslag av björk. Någon enstaka ek finns i kantzonen mot skogsbilvägen. Senvuxna björkar och aspar finns i strandzonen mot Örken. Vissa partier med ren björk.

Mål: På sikt luckig blandskog av tall och löv. Ek bör bli det dominerande trädslaget där det förekommer. Ett antal grova ekar och tallar som ska få åldras, dö och förmultna på naturlig väg.

Åtgärder: Förekommande överståndare av tall ska sparas som evighetsträd för att skapa heterogenitet i det framtida beståndet. Röjning och gallring av löv och tall för att skapa grova lövträd och hålla skogen halvöppen. Granföryngring röjs bort.

Område 5 d

2,5 ha

Beståndsbeskrivning: Beståndet består av en 100-årig granskog med ett fint fältskikt av ris, främst blåbär. Tall och björk förekommer. Den östra delen är ganska fuktig.

Mål: Skogsområde som får utvecklas fritt.

Akuta åtgärder: Inga

Långsiktiga åtgärder: Inga

Område 5 e

3,2 ha

Beskrivning: Trettioårig tallplantering med ekföryngring. På vissa ställen finns även äldre ek och gran.

Mål: På lång sikt en relativt öppen ek- tallskog med inslag av övriga ädellövträd och andra lövträd som björk och asp. Skogen ska utvecklas så att en god tillgång av grova träd och död ved tillgodoses i framtiden.

Åtgärder: Normal skogsbrukande gallring och avverkning tillåts i tallplanteringen men med starkt gynnande av det lövinslag som finns. Gallring med olika intensitet i skilda delar för att här och var ge förutsättning för grova dimensioner. Då större delen av

2000-11-07

tallplanteringen avvecklas sker en utveckling mot halvöppen, luckig skog. Granen hålls efter.

Område 6 a

8,8 ha

Beskrivning: Bestånden avgränsas österut av rullstensåsen som sträcker sig genom reservatet. Bland de äldre träden dominerar tall men även en hel del lövträd som ek, björk och asp finns också. Även här har omfattande avverkning av gran genomförts. Lövträden är rikligast i södra delen. Fältskiktet domineras främst av ris men även gräs och örter förekommer främst i luckorna. Flera mycket värdefulla aspar står i lite fuktigare partier och enstaka grova ekar finns insprängda främst i området mot åsen. Tillgången på yngre ek är god och den speciella lavfloran på ek och asp i området tyder på en hög luftfuktighet.

Bland de mer intressanta arterna i detta bestånd kan nämnas grynig lundlav *Bacidia biatorina*, skinnlav *Leptogium saturninum* och lunglav *Lobaria pulmonaria* alla arter som trivs bäst vid hög fuktighet. Flera av dessa arter sitter på träd som varit beskuggade av främst gran. Inslaget av högstubbar, grova träd och lågor är relativt gott inom beståndet och utgörs framför allt av tall.

Mål: Det långsiktiga målet är att utveckla en gammal ek- och tallskog som bildar en naturlig övergång mot åsen. Aspen liksom björken är viktiga och ska främst växa i grupper i lite fuktigare partier. De ska finnas i tillräcklig mängd för att säkra kontinuerlig tillgång av högstubbar och lågor av dessa trädslag. Enstaka grova granar ska finnas kvar i området.

Åtgärder: Vid gallring gynnas tall och ek för att utveckla friväxande träd av grövre dimensioner. Enstaka granar tillåts komma upp tillsammans med löv och tall. Kraftigt slyuppslag hålls borta genom röjning, särskilt viktigt vid lågor, högstubbar och grova träd. Underväxt får inte tillåtas skada kronor på grova träd. Ringbarkning kan komma ifråga för att öka mängden död ved.

Område 6 b

1,4 ha

Beskrivning: Hygge där det nyligen avverkats granskog. Nyplanterat med gran under 1997.

Mål: På lång sikt en lövblandskog med enstaka tallar. Ek ska vara dominerande trädslag. Utmed kanten på tillräckligt avstånd mot vägen och åkern ska grova ekar skapas.

Åtgärder: Vid röjning och gallring gynnas löv på granens bekostnad. Eventuella åtgärder att möjliggöra lövuppslag kan komma ifråga.

2000-11-07

Område 6 c

5,2 ha

Beskrivning: En stor del av det kuperade beståndet är igenväxande ekhage med flera grova ekar och andra lövträd med inblandning av grova tallar. Fältskiktet domineras av gräs i öppna ytorna och ris i de mer slutna. En del buskvegetation med mycket uppväxande lövsly. Kring "Drakhuset" finns ett fint tall- ekbestånd, med något klenare ekar.

Inom beståndet finns idag flera hotade och sällsynta arter bl. a. lunglav *Lobaria pulmonaria*, kornig nållav *Chaenotheca chlorella* och rutsinn *Xylobolus frustulatus*. I en ekhögstubbe har fragment av en sällsynt skalbagge, hålträdsknäpparen *Ampedus hjorti*, hittats. De flesta sällsynta arterna har hittats på ek. Det finns även relativt gott om högstubbar och lågor av främst ek och gran inom området. Bland svampar kan nämnas trådticka *Climacocystis borealis* och ekticka *Phellinus robustus*.

Mål: Ekskog med inslag av enstaka grova aspar, sälgar, björkar och tallar. Stort ljusinsläpp ska främja eken och dess flora och fauna samtidigt som florans på marken gynnas. I de lite tätare delarna, som vid "Drakhuset", upprätthålls ett ek- tallbestånd med enstaka, friställda grova lövträd som får stå kvar som evighetsträd. Fri utsikt från "Drakhuset" över Örken. God tillgång av död ved.

Åtgärder: Gallring för att gynna gamla grova träd och vid behov röjning av uppväxande lövsly och gran. Röjning utförs så att kommande generationer av grova ekar, aspar, björkar och tallar är säkrade.

Område 6 d

3,3 ha

Bestandsbeskrivning: Ett varierat ädellövbestånd bestående främst av ek med inslag av grova tallar, granar och äldre aspar. Flera av de grova ekarna har nyligen friställts för att inte dö i förtid. I de tätare nordöstra delarna av beståndet finns flera gamla aspar i ett litet asp- granbestånd. Tillgången på död ved är på vissa ställen god.

Bland de sällsyntare arterna i området kan nämnas olivklotterlav *Opegrapha viridis* och liten blekspik *Sclerophora peronella* på bok samt barkticka *Oxyporus corticola* på asp.

Mål: Ett varierat ädellövbestånd, bestående främst av ek och med inslag av bl a grova tallar och äldre asp. Partier med ädellövträd och tall hålls glesa medan partier med gran och asp hålls något mer slutna. God tillgång på död ved och hålträd.

Åtgärder: Röjning och gallring för att bibehålla glesa partier samtidigt som de grova träden kan utvecklas utan konkurrens. Granföryngring hålls borta utom i de asp- grandominerade nordöstra delarna där en viss granföryngring kan ske.

2000-11-07

Område 6 e

2,0 ha

Beskrivning: Ett blandskogsområde med mycket ädellöv. I norra delen är det ganska fuktigt och i hela området är det gott om grova ädellövträd och tallar. Det finns också relativt gott om död ved. I kantzonen mot åkern finns många grova ekar. Blommande buskar som nypon och hagtorn finns också i denna kantzon och är viktiga för insekter och fåglar.

Inom beståndet finns i dag flera hotade lavar som alla är knutna till grova ädellövträd. Puderfläck *Arthonia cinereopruinosa* och rosa skärelav *Schismatomma pericleum* är funna på en grov, öppet stående ek medan sydlig blekspik *Sclerophora amabilis* och rosa lundlav *Bacidia rosella* finns på grova bokar. Svampen trådticka *Climacocystis borealis* har även påträffats.

Mål: Ett glest ädellövbestånd med många grova och gamla träd. Ek främst i kantzoner och bok som dominerande trädslag i övrigt. Området ska skötas så att gammelträden gynnas. Bibehålla brynkaraktären mot åkern i väster.

Åtgärder: Viss gallring och återkommande röjning av sly runt stammarna på de grova ädellövträden och brynet mot åkern. Ringbarkning av enstaka träd kan komma ifråga för att öka mängden död ved.

Område 6 f

3,7 ha

Beskrivning: Ett trettioårigt tallbestånd med inslag av björk. Enstaka äldre tallar och en del sälgar finns vid gamla banvallen. Fältskiktet är dåligt utvecklat men i luckor finns bärris.

Mål: Ett glest blandskogsbestånd av främst ek, björk och tall ska skapas på sikt. Ett stort antal evighetsträd av olika lövträd ska finnas och de bokplantor som etablerar sig i beståndet ska gynnas liksom övrigt ädellöv. Sälgarna vid banvallen bevaras som naturvårdsträd för fjärilar och fåglar.

Åtgärder: Lövet gynnas vid gallring och röjning. Granföryngring hålls borta.

Område 6 g

2,1 ha

Beskrivning: Ett 90-årigt barrskogsbestånd med gran som dominerande trädslag. Flera äldre tallar och björkar finns också i beståndet. Tillgången på död ved är relativt god och ett flertal granhögstubbar är angripna av klibbticka vilket skapar brunröta och är viktigt för många arter vedlevande insekter. Fältskiktet består främst av ris. Inom beståndet finns även en del ek.

2000-11-07

Mål: Ett skogsbestånd med god tillgång på död ved ska bevaras. Området lämnas för fri utveckling.

Åtgärder: Inga

Område 6 h

4,5 ha

Beskrivning: Beståndet löper utmed Braåsens östra sida söder om vägen mellan Braås - Böksholm. Det består av ett nyligen upptaget hygge som är markberett men ej planterat. Någon enstaka grövre ek finns medan det i övrigt står kvar en del grupper med asp. Fuktigare mark mot Stora Dammen och i söder, främst med lövskog.

Mål: På sikt en halvöppen lövblandskog med inslag av en del grövre tallar.

Åtgärder: Efterhand röjning för att skapa blandbestånd och på sikt utveckling av grova lönträd. Löv gynnas.

Område 6 i

Hygget

5,1 ha

Beskrivning: Södra delen av området består av ett hygge med planterad gran. Mellan granplantorna kommer god föryngring av tall och löv av främst björk. Ett antal högstubbar finns samt en tydlig kolbotten. Norra delen består av en smal remsa mellan tallmossen och vägen. Här växer ett ca 80-årigt barrblandbestånd.

Mål: På sikt utvecklas här ett blandbestånd med löv, tall och gran. Övervikt av grov tall och löv mot åsen i öster och mer gran mot den lägre terrängen i väster. Norra delen bör behållas som tallskog med ett antal grova evighetsträd av tall.

Åtgärder: Efterhand röjning på hygget för att skapa blandbestånd och gynna enskilda solitärer. Röjning och gallring av gran för att ge plats åt tall och löv, främst i övre östra delen. I norr gynnas tall med hårdare röjning kring framtida evighetsträd.

Utkast till skötselplanen har tagits fram av Jonas Hedin och Andreas Malmqvist.

C ANORDNINGAR FÖR FRILUFTSLIVET

Ett av syftena är att främja allmänhetens möjligheter till rekreation i ett naturskönt område. Parkeringsplats, informationstavlor, eldplats och markerade stigar kommer att ordnas inom reservatet. En mindre parkering anläggs i anslutning till väg 902 Braås – Böksholm.

2000-11-07

D UTMÄRKNING OCH INFORMATION

Reservatsgränsen ska märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22)
Informationsskyltar ska finnas på lämpliga ställen i entréerna till reservatet.

E DOKUMENTATION AV RESERVATETS UTVECKLING

Utförda åtgärder ska varje år dokumenteras genom att ange:

- skötselområde,
- utförd åtgärd inom respektive skötselområde,
- år och månad för åtgärdens utförande

Dessutom bör uppföljning ske av åtgärders effekter på flora och fauna enligt särskilt program.

F ANSVAR FÖR SKÖTSELN

Markägaren bekostar och svarar för att avverkning, gallring och röjning i enlighet med skötselplan och skötelsamråd inom område S1 enligt karta 2. Eventuella virkesintäkter tillfaller markägaren. Markägaren administrerar också aktuella arrenden. Markägaren ansvarar för underhåll av byggnader och minnesmonument inom reservatet.

Övrig naturvårdande skötsel i form av slätter, naturvårdsröjning och hamling, utförs genom kommunens försorg och bekostas av kommunen inom område S2 enligt karta 2.

Kommunen svarar även för framtagning av information, skötsel och underhåll av anordningar för friluftslivet, gränsmarkering samt ansvarar för att årligt skötelsamråd för reservatet hålls.

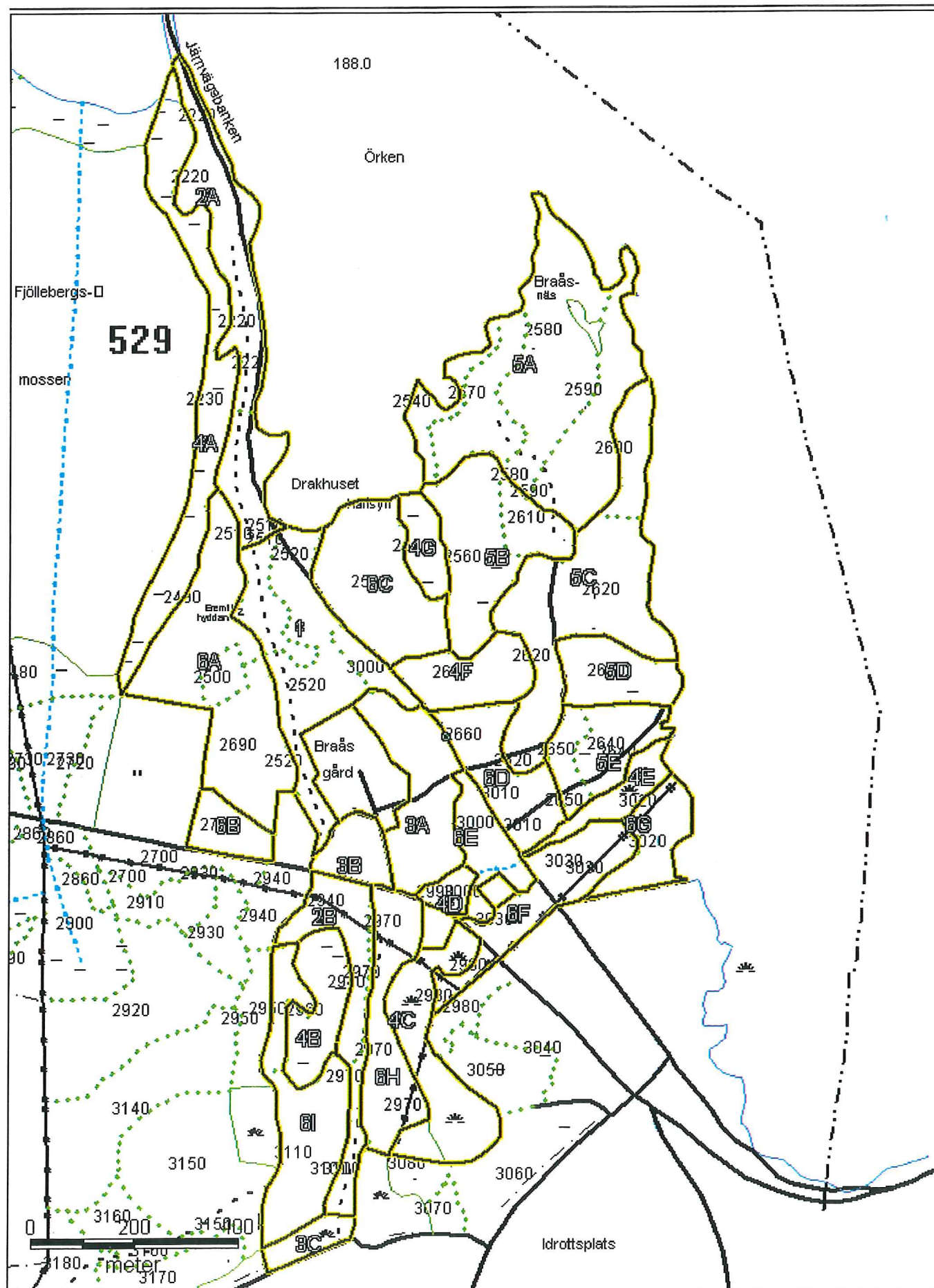
Traktrapport - Karta

Trakt: 5292520 Parken
Planerad: Åke Eiransson

Breddgrad:
Höh:

T-sum:
Humiditet:

Skala:1: 10 000

Traktrapport - Karta

Trakt: 5292221 Braås Park

Planerad: Åke Eiransson

Breddgrad:

Höh:

T-sum:

Humiditet:

Skala:1: 10 000

